

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

HIPOGONADIZMO DĖL PATOGENINIŲ *KISS1* GENO VARIANTŲ ANALIZĖ

Darbo autorė. Jūratė MAKAUSKAITĖ (VI kursas).

Darbo vadovė. Doc. dr. Birutė TUMIENĖ, Medicinos fakulteto Biomedicinos mokslų instituto Žmogaus ir medicininės genetikos katedra.

Darbo tikslas. Išanalizuoti paciento, kuriam nustatyti patogeniniai *KISS1* geno variantai, klinikinius simptomus ir požymius. Palyginti su literatūros duomenimis, išanalizuoti hipogonadotropinio hipogonadizmo dėl *KISS1* geno mutacijų (MIM#614842) patogeninius mechanizmus. Nagrinėti kisleptinų reikšmę žmogaus organizmui.

Darbo metodika. Išanalizuoti paciento, kuriam diagnozuotas 13 tipo hipogonadotropinis hipogonadizmas, fenotipo ir genotipo duomenys. Atlikta literatūros apžvalga, naudojantis PubMed, OMIM duomenų bazėmis.

Atvejo aprašymas. Pacientui nuo vaikystės nustatoma dešinės sėklidės hipotrofija, fenotipiškai stebima riebalų kaupimasis klubuose, rausvos strijos, antsvoris (KMI - 29 kg/m²), aukštas ūgis (194 cm). Nustatyta sumažėjusi testosterono koncentracija. Ieškant hipogonadizmo priežasties, atlikta galvos smegenų MRT, hipofizės patologija eksliuduota; atlikus AKTH stimuliacijos mėginį, atmetas antinksčių nepakankamumas. Nukreipus vyrą genetiko konsultacijai, kariotipo tyrime – 46, XY, chromosomų skaičiaus ir struktūros pakitimų nenustatyta; todėl atlikta naujos kartos sekoskaita. Ištyrus *KISS1* geno 2 egzono koduojančios sekos dalį, nustatytas neaiškios klinikinės reikšmės c.58G>A variantas homozigotinėje būklėje (rs12998), keičiantis koduojamą aminorūgštį (NP_002247.3:p.(Glu20Lys)). Variantai šiame gene lemia autosominiu recesyviu būdu paveldimą hipogonadotropinį hipogonadizmą, 13 tipo (MIM#614842, ORPHA:432).

Rezultatai. Šiame darbe aprašoma reta geno *KISS1* mutacija, sukelianti autosominiu recesyviu būdu paveldimą 13 tipo hipogonadotropinį hipogonadizmą; tikslus ligos pasireiškimo dažnis dar nežinomas. *KISS1* geno funkcijos praradimo mutacijos sukelia hipogonadotropinį hipogonadizmą; o funkcijos įgijimo mutacijos – ankstyvą lytinį brendimą. Sisteminė reguliacija vyksta per pagumburio-hipofizės-gonadų ašį, nes kisleptinai, sintetinami pagumburyje, reguliuoja gonadotropinus atpalaiduojančio hormono (GnRH) sekreciją, taip keičiant ir liuteinizuojančio hormono, folikulus stimuliuojančio hormono ir testosterono koncentracijas kraujyje. *KISS1* geno raiškiai turi įtakos medžiagų apykaitos pokyčiai, tokie kaip nutukimas ar badavimas.

Išvados. Surinkti klinikiniai ir literatūros duomenys rodo, kad *KISS1* geno koduojami kisleptinai turi įtaką lytiniam brendimui, vaisingumui ir medžiagų apykaitai.

Raktažodžiai. *KISS1* genas; nevaisingumas; hipogonadizmas.